

מסורת הש"ס

(א) [לעיל יג.], (ב) לעיל יב.
שבועות כ.,

תורה אור השלם

1. אִישׁ בִּי יֵדֵר נֶדֶר לִי
אוֹ הַשְׁבַּע שְׁבַעַה לְאָסֵר
אָסֵר עַל נַפְשׁוֹ לֹא יַחַל
דְּבָרוֹ כֹּכֵל הֵיכָא מִפּוֹ
יַעֲשֶׂה: במדבר ל ג

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה רבינא וכו'
שאוכל לך חלא: (ג) בר"ן
ד"ה חמר קרא וכו' ולא
למעוטא אלא בי היכי:

גליון הש"ס

גמ' הא בעם הארץ. ע'
לקמן דף כ ע"א:

מוסף רש"י

לכדתניא איזוהו איסור
כו'. ללמדנו איסור ענמו
על החפץ (מאירי בשמו,
ע"ש).

פירוש הרא"ש

רבינא אמר רבא רבא קאמרי רבא
 ליתמנה לאבירין לאבירין
 דבכשרא חויר לא עבי שטלי:
 מב"ה. דעביין דבד המדור
 דלא דבר האסור: אמר
 קרא אמי ר' יודר ר' י
 לה'. מן דלמית אי דברה
 ליה מלה' אפי' דרשי'
 ליה לקמן מלמד שהדברים
 חלין עול דבר מזה דבר
 הרשות תרביישו שמע'
 מיה דליל חמור
 מדור דבר למרע דשדור
 דבדר המדור לה' ומדמש
 נמו לא יד דברו לומר אפי'
 חס אור דבר דברי חס
 חס עולו לו נעשות
 מזה' ודן עולו לא נעשות
 הייז אור ככל יד דברי:
 דא ברבי לאבור אמר.
 דמחשע שאלרע ענימו
 דבדר המדור: רביעי ליה
 לבדורא' איהו דרבינא
 דלאבורא' ומוקי לה
 בשבועות דמחש' דבדר
 כמד ידד: אמר רבא.
 חס עול דברי חס:
 ב"ה. שאלו מהר מלידור
 והמחור עולו דבר שאל'
 אסור לו אשמו עולו
 ורבינא. גימטוסא שאלרע
 חס' מ'א לעס אהלר ומוי
 און עמחם חס דבדר דבר
 חסריו היו עשמה דמ'א
 יודע דקין דלא אבירי כמה
 שחכו דה' חסריו
 משחכנו עולו ש' אהלר און
 חס' ככל ו' ואמ' לנולוי
 אפילו י' חס משחכנו כמה
 שחכו דה' חסריו
 שאלר דמ'א דלס און
 אפילו דבכר חסריו יא
 גרין שאלר:

רעז"י

אלא רבי יהודה היא. דאית ליה מכלל לאו הן: היינו רישא. כלומר
כבר תנינא בפירקין דלעיל (דף י:) לחולין שאוכל לך לא כשר וכו'
ומוקמינן לה כרבי יהודה ומאי קא משמע לן הכא אלא ודאי לא
אינטיירך הכא חולין אלא אידי דנבא למיתני כבשר חויר כעבודת
כוכבים תנא גמי חולין: רבינא אומר.
הא דקטני חולין לאו דלמר חולין
שאוכל (א) אלא הכי חולין אלו מותרין
בחולין האומר כבשר חויר כעבודת
כוכבים כו': ואילא סנא חולין.

דמשמע מותר כחולין הוא הוה
אמינא צעי שאלה לחסס היכא דאמר
כבשר חזיר או כעבודת כוכבים צעי
למישאל אי הוה נדר אי לא ולהכי
מנא חולין לנימנר דחולין גמורין
יניחו דלא צעי שאלה: ומי איכא
לפסוקי דעתא. דצעי שאלה היכא
דנדר כהאי גוינא אי לא תני נמי
חולין: והא מדקתני סיפא האומר
לאשסו הרי את אסורה לאימא. אע"ג
דנדר דבדר האסור דלא הוי נדר:
פוטחין לו פתח ממקום אחר. לנודר
זה לחרטה שצריך לצל לאפני חסס
ואין פוטחין לו לומר הואיל ונדרת
דבדר האסור לא כלום נדרת אלא
מפתח אחר מראין לו היתיר כדי
שלא יקל את ראשו לקך כלומר להכי
מזכירין ליה שאלה ופוטחין לו פתח
ממקום אחר כדי שלא יהא קל
צעניו לנודר צפק להזכיר אמו לגנאי.
ומדקתני צהא סיפא דלרבי שאלה
מכלל דרישא דלא קתני לא צריך
שאלה ואפילו אי לא קתני חולין לא

מזכיריך ליה שאלה: אלא הולין ממילא נסבה. כדי נסבה: דהא
 קבץ נמי לאסור איסר. ונימא נמי עד שידור דבדר האסור:
 לא אמר כלום. אלמא אפילו שאלה לא בעי: לא אמר כלום
 מדאורייתא. והאיל דנדר דבדר האסור ומו"מ קריך שאלה כדי שלא
 יקל את ראשו בכך: תלמיד חכם. לא בעי שאלה דאקראי צעלמא
 הוא דאירע לו ולא יקל את ראשו בכך ומתני' מיירי בעם הארץ
 דאי אמרת אפילו שאלה לא בעי יקל את ראשו להיות נודר כן:
 הנודר

קאמער דהיינ' לימא ככר זה עלי כבשר חזיר לא אפסר דבשר
וכו'. לאשמועינן דאע"ג דתלי נדרו בנדר שלא נאסר אללא לו לצדו
כי ידור נדר עד שידור בדבר שהוא הנדור לגמרי שנאסר מכל מה
התם בריש פרק שצעות שהים בתרא [שצעות כ:] כיום שמת בו אציו מר
ככר ומתפסי' דאע"ג דככר אחר זו משמע דלאצ אורחיה מילתא אפרויה
כד בשר כיון דמ"מ משום נדר ג"כ לא נאסרי' עליו כי מתפסי' לו
בכל נדר משום זעריה לא הוה אכיל בהו בשרא ושמי חמרא ומש"ה
נדר ואע"ג דממילא גמי הוי ממנע מאי נפקא לן מיניה מ"מ מתפס'
שנהרג גדליה בן אחיקם אטריכא ליה דמתסר ממילא וקמ"ל לכיזי
משמע דהיה דלחבו איסר האמור בתורה נפקא לן מקרא דלאסותו
אמר קרא איש כי ידור נדר לה' עד שידור בדבר הנדור דאלמלא כול
התם משום דלא קאי בעיקרא דהא דידור לא דק ונקט קרא דכי י
אין ה"א קרא נדר איסר מבעי לן למתפסי' בדבר שלא נאסר אללא
האסור לא הוה ולא נריך שאלה כלל ואפילו בדעם הארץ אללא במדיי
ואפי' בדבר שאינו נדור אללא לו בלצד חייל. וה"מ מתפסי' בנדר אבל מתפס'
בשצעה לאו כמזיל שצעה מפיו דמי דהיינו טעמא משום דנדר ח
בפך ראי' הוא שיחול אבל שצעה הוא אוסר עצמו מן החפץ אבל גוף
וכן גמי אם שאל אוכל בשר כיום שמת בו אציו והוא היה מושבע
נדרא כלל. ואיכא מ"ד דאין דמתפסי' בשצעה לאו כמזיל שצעה מפיו ד
שבתאי שבת כד: ר' זצ"ה. דכיון דתני לא אמר כלום משמע שאינו
דאף על גב דלריך שאלה לעם הארץ תני לא אמר כלום כיון ד

ואלו מותרין פרק שני נדרים

אלא רבי יהודה היא היינו רישא. ממתי דפרקא קמא [א] דתנן לחולין שאוכל לך קרי רישא. ונראה צעירי דה"פ בשלמא אי כר"מ מתוקמא לא תקשי לן היינו רישא משום דההיא דלעיל לוקמנא [ב] כרבי יהודה והכי קמי שרבי יהודה ואמר האומר ירושלמי וכו' והכא קמא לן מנא דאפילו לר"מ

אלא רבי יהודה היינו
בבשר חזיר כעבודת
זולין רבינא אמר הכי
זין בבשר חזיר כעבודת
זולין הוה אמינא בעי
קני על דעתא הכי הא
לאשתו הרי את עלי
ממקום אחר מכלל
האלא מחוורתא חולין
לי אמר קרא איש כי
דור בדבר הנדור אי
נמי דהא כתיב לאסור
דור איסר מבעי ליה
האמור בתורה כו':
את עלי כאימא כו':
שר אימא בבשר אחותי
אמר כלום אמר אבי
אוצריך שאלה מדרבנן
די חכמים * הא בעם
בתורה לא אמר כלום
שאלה לחכם ואמר
בם אינו צריך שאלה
תניא

ומעוטא (י) דכי היכי דלא תסבך אדעתין ומתפיס לא הוי נדר
 כבז רחמנא הני תרי קראי לאשמועינן במתפיס דבזר גנדר
 ומתפיס דבזר האסור הוי נדר וכל חד מינייהו חייל לא לאסור
 איכר למאי מוקמת ליה. ומפרקינן לאסור איכר מתבעי לכדתניא
 אצרו איכר וכו' כלומר וכיון דאפשר לאוקומה להך דרשא להכי
 מוקמת לה משום דסבירא היא דמתפיס דבזר האסור לא חייל
 דבשלמא דבזר הגדור מני' לאתפוס' ולומר ככר זה עלי' בנדר
 וקרבן שנאמר ע"י נדר אכל י' מתפיס דבזר האסור לא כלום
 אלא אסריה רחמנא והוא לא אסריה: **משבעי** **לדנתיא** **אצור** **איכר**
 היינו יום שמת בו אצור חייל נדרא דאי לאו האי קרא הוה אמינא
 שמת אותו נדר קמ"ל קרא דלאסור איכר. ואי"ת איכי מקשינן
 על ההא טובה קמ"ל וכדכתיבנא נראה בעיני' דמדלגא נקט בתנא בנדר על
 אחא לאשמועינן דמתפיס בימינא שאפילו בלא נדר לא היה אוכל
 בזהו חייל נדרא וריינו יום שמת בו אצור ויום שמת בו אצור
 פריך יום שמת בו אצור פשיטא דהא כל אסוריה ליהיא לאו מחמת
 שם בנדר הוא דלא אפשר ליה לאתפוס' בציפורא כלל ומפרקינן יום
 דאית ביה נמי נדרא מתפיס בנדר הוא ואסור. ואם תאמר דהכא
 איכר ואילו התם צפרק שבעות שמים בנדרא מייתי לה מנא הי"מ
 וי' מיתלגא מהאי קרא נפקא לן ולא מנעריך לן לאסור אכר כלל וי"ל
 וי' נדר משום דההוא קרא נמי משמע דבזר הוי ע"י התפסה אכל
 לו לצדו דחיל נדריה: **הילכך** **לענין** **הכל** **נאמין** **דמתפיס** **דבזר**
אשמו **בנדר** **ומהאי** **טעמא** **דכתיבנא** **במתפיס** **דבזר** **הגדור**
שם **שבעות** **לא** **מהני** **דק"ל** **צפרק** **שבעות** **שמים** **בנדרא** [כ טז] **דמתפיס**
על **הצפץ** **שאכר** **את** **הצפץ** **עליו** **בנדר** **ולפיכך** **כשהוא** **מתפיס** **חפץ**
ההצפץ **אין** **עליו** **נדר** **וקדושה** **כלל** **הילכך** **אי** **אמר** **זה** **כזה** **לא** **אמר** **כלום**
ואומר **יום** **לא** **אמר** **כלום** **הוא** **באותו** **יום** **מתפיס** **ואותו** **יום** **ליכא** **בגופיה**
י"ה **לענין** **קרבן** **ומלקות** **אכל** **אסורא** **מיהא** **איכא** **זה** **אינו** **מחזור** **וכמו**
נזיר **שאלה** **כלל** **ואפי'** **מדרבנן** **ומיירי** **בת"ח**: **והסגיא**. **בניחותא**. **כלומר**
י"ח **אין** **נזיר** **שאלה**: **היי** **גרסינן** **ואמר** **רבי** **יוחנן** **ואמר** **רבי** **נחמן**:
 והא

[illegible]

עין משפט
נר מצוה

ה א מ״י פ״א מהל'
מדרים הל״ט סמג
לארין רמב טוש״ע יו״ד ס'
רד סעי' א':
ו ב מ״י שס פ״ב הל' יג
סמג שס טוש״ע יו״ד
ס' רה סעי' א':
ז ג ד ה מ״י פ' יב מהל'
שבוועים הל' ה ופ״א
מהל' מדרים הל' כו סמג
לארין רמב טוש״ע
יו״ד ס' ריב:

תוספות

[illegible]

בע שבועה כפילות ואפילו יולקך לרצח לא קשיא כלל אמר כלום אפי' מדרבנן של הצעל קאי אבל בלא גר' כבשר אמי כבשר ת"ח צ"ע שאלה מדרבנן: